

Forord

Det går ei bølge gjennom landet, kan man lese i små og store lokale aviser og tidsskrift i Norge for tida. Det som skrives om er folkedansbølga.

Og gledelig er det! Det trekkes fram at ungdom har blitt glade i å møtes i dansen igjen, og at dansefesten slik vi kjenner den tar nye veier i fasong og innhold, men kjennes likevel igjen som den møteplassen mange generasjoner i Norge har vokst opp med. Dansemusikken skal ljome i mørket og kompet mikkes opp, og det skal battles mellom tradisjonsområder.

På samme måte kan det i et ungarsk dansehus midt i Budapest spilles dansemusikk og danses i tre saler parallelt, med tradisjoner fra rumenske Moldva, Transilvania og Bulgaria. Alle salene er fylt med svette, intense dansesteg i sirkler og par. Samtidig kan man oppleve 500 dansere i en idrettshall i Mechelen i Belgia, en ukedag i januar, hvor en enkelt trekkspiller, også oppmikket, beveger vanlige danseglade fra alle generasjoner i energifylte rekker fram og tilbake, gjennom danseledelse i felleseuropeiske dansetradisjoner. Her danses det mangfoldige schottiser, riler og kvadriljer i dansegledens sterke rus.

Beskrivelsene her er fra hverdagslivets dansefester, for befolkninga i lokalmiljøet. Men likeså betydningsfullt er disse dansefestene eksempler på et felles europeisk, ja globalt, behov i å møtes i mangfoldet, i dansemusikken og i dansens kraft. Møtes lokalt og nært, men inkluderende. Gledelig er det at man inspireres av det som skjer globalt, og kan bygge på popularitetsbølger lokalt. Er også den norske folkedans- og musikkbølga vi ser tydelige tendenser til nå en del av et internasjonalt behov, et behov om å komme sammen i postkoronatid, møtes i flokken og ta vare på hverandre og delta i fellesskapet? Jeg håper Musikk og Tradisjon fortsatt kan binde sammen generasjoner og befolkning i historiene og forskninga om fellesskapet i tradisjonsdansen og -musikken. Dette er viktig å ta med oss i tida vi står i nå, som beredskap for framtida. Gjennom dokumentasjon, forskning, muntlige historier og kroppslig videreføring til nye generasjoner og nye landsmenn.

Veldig gledelig er det å kunne få presentere fire nye artikler i årets skrift. Dette er fire unike artikler som på hver sin måte forteller historier og formidler kunnskap som er viktig å løfte fram til dagens folkemusikk- og folkedansinteresserte. Felles for artikkelforfatterne er at de gir oss kunnskap, tar oss med inn i sitt felt og setter igjen spørsmål til videre undring. Og, som danseforsker selv er det gledelig at en av fire forskningsartikler handler om dansens kraft.

Danseartikkelen i årets skrift tar oss inn i undervisninga sammen med studenter på et lærerutdanningsløp, da i faget kroppsøving. Stig-Ivan Nygård og B. Solveig Fretheim ser på hvordan deltakelse og mestring i sosialdans beriker en lærerstudents appetitt på å undervise og da undervise sosialdans spesifikt. Forfatterne bringer oss, gjennom et dog utradisjonell men engasjerende forskningsnarrativ, inn i timene og inn i møtet med dansen. Som leser får man gode diskusjoner rundt den krafta dansen i et klasserom kan ha, i å gi et fellesskap, med medstudenter, med lærere og med medelever.

Et spennende tilskudd til de tre norske artiklene i årets skrift er Kristin Jonzons svenske artikkel om multimodal modell for analyser av vokalteknikk. Hun problematiserer interessante temaer i folkemusikkforskning og -praksis tonalitet, klang, persepsjon, og hvordan se det hele i sammenheng. Artikkelen foreslår og ønsker å illustrere nytten av en ny måte å forstå på, gjennom verktøyet multimodal modell. Fokuset i artikkelen ligger på melodiske bevegelser og tonehøydekategorier som «byter plass» og analysene bygger på en tankestruktur som skiller seg fra abstrakte a priori tonale strukturer.

To av artiklene tar utgangspunkt i instrumentkunnskap og instrumentutforskning. Først ut er Per Åsmund Omholt som skriver om nye slåtter på sjøfløyta. Han tar utgangspunkt i felerepertoar fra Gudbrandsdalen, og ser praktisk på hvordan et slikt repertoar overføres til sjøfløyta. Omholt gir også gode refleksjoner rundt hvilke faktorer som er tilstede når man skal opparbeide kredibilitet på et tradisjonsmateriale på et nytt instrument, hva er førende og hva er innovasjon?

Tom Willy Rustad har samlet opp egne erfaringer og tidligere forskning på den norske cisteren, og beskriver hvordan han har jobba med

revitaliseringa av dette instrumentet. Rustad spør hvorfor det er så få i Norge som har spilt og spiller cister. Han tar oss med i gjenoppbygginga av en cister og i prosessen det er å overføre, også her, et repertoar fra feletradisjoner fra Gudbrandsdalen til cisteren. I artikkelen ser vi også hvordan korte avstander til det europeiske kontinentet har gjort seg utslag i fellestrekk med flere europeiske instrumenter.

Årets skrift har også flere spennende kortere innslag. Sturla Eide har tatt en helt utøvende master på NTNU, hvor masteroppgaven handler om å lære seg en ny tradisjon. Hele tre konferanserapporter forteller oss at det finnes tilbud for den kunnskapstørste på folkemusikk-og folkedansfeltet. En nydelig bokmelding tar oss til Danmarks sangtradisjoner, og inspirerer til å lese hele boka.

Å sette sammen årets skrift har vært en veldig lærerik og inspirerende prosess. Først og fremst har den handla om å ha kontakt med menneskene bak ordene i tekstene. Jeg setter pris på alle som jeg har vært i kontakt med dette året! Dere gjør en fantastisk innsats, og sammen har vi fått til en god utgave av Musikk og Tradisjon! Tusen takk til alle artikkelforfattere, bokmelder, konferansereportere, redaksjonsrådet, Novus forlag og alle fagfellene.

Takk for samarbeidet i redaksjonen, Laura Ellestad og Sjur Viken! Vi har hatt gode diskusjoner og det er godt å se at vi ofte er enige i vurderinger også! Takk til tidligere redaktører for hjelp når spørsmålene har vært spesielt vanskelige. Takk til NFL- styret som har hørt på statusmeldinger og spurt klargjørende og gode spørsmål til innholdet, og veileda i vanskelige spørsmål. Vi har også benytta mange anledninger til å diskutere skriftets framtid! Er tida der for en betimelig endring snart? Kjære potensielle artikkelforfattere, ta gjerne kontakt om skrivekløa er der, så finner vi veien fram mot forskningsartikler sammen! Har man et folkemusikk -og folkedansbudskap, ja, da trengs det formidles.

God lesing, Tone Erlien Myrvold, oktober 2024